

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI ZAVOD ZA STATISTIKU

IZVJEŠTAJ O KVALITETI ZA STATISTIČKO ISTRAŽIVANJE

Indeksi uvoznih cijena za 2023.

Organizacijska jedinica: Služba statistike robne razmjene s inozemstvom

Priredila: Irena Radić

listopad 2024.

0. Osnovne informacije

- Svrha i predmet istraživanja

Istraživanjem se prikupljaju podaci o prometu i cijenama uvoznih dobara reprezentativne košarice, tj. proizvoda koji nisu proizvedeni u Republici Hrvatskoj, nego su uvezeni iz bilo koje države članice Europske unije ili iz bilo kojih drugih zemalja u izvještajnome mjesecu. Podaci o prometu prikupljaju se jedanput na godinu, a podaci o cijenama prikupljaju se u mjesečnoj dinamici. Svrha izračuna indeksa uvoznih cijena jest mjerenje i praćenje mjesečnih kretanja transakcijskih cijena uvoznih dobara. Za izračun indeksa uvoznih cijena vrlo je važno da se iz mjeseca u mjesec prikupljaju podaci o cijenama istih dobara iz iste zemlje partnera. Metodologija za istraživanje temelji se na Uredbi (EU) br. 2019/2152 Europskog parlamenta i Vijeća te na provedbenoj Uredbi Komisije (EU) br. 2020/1197. Istraživanje se provodi na temelju Zakona o službenoj statistici (NN, br. 25/20. i 155/23.).

- Izvještajno razdoblje

Mjesec

- Pravni akti i drugi sporazumi

Uredba (EU) br. 2019/2152 Europskog parlamenta i Vijeća te provedbena Uredba Komisije (EU) br. 2020/1197.

Zakon o službenoj statistici (NN, br. 25/20. i 155/23.)

Godišnji provedbeni plan statističkih aktivnosti Republike Hrvatske 2023. (NN, br. 35/23.)

- Sustav klasifikacija

Nacionalna klasifikacija djelatnosti 2007.

Glavne industrijske grupacije prema ekonomskoj namjeni, 2009.

Klasifikacija proizvoda prema vrsti djelatnosti u Europskoj ekonomskoj zajednici – CPA, verzija 2.1.

Kombinirana nomenklatura 2023.

- Statistički pojmovi i definicije

Za izračun indeksa uvoznih cijena u mjesecima tekuće godine primjenjuju se fiksni ponderi utvrđeni u prosincu prethodne godine. Ponderi se revidiraju jedanput na godinu, i to prema vrijednosti uvoza iz prosinca prethodne godine za sljedeću godinu. Za izračun Laspeyresova skupnog indeksa cijena uvoznih proizvoda reprezentativne košarice referentno je razdoblje prosinac prethodne godine.

- Statistička jedinica

Proizvodi gospodarske djelatnosti u područjima NKD-a 2007: B Rudarstvo i vađenje (osim razreda 07.21 i odjeljka 09), C Prerađivačka industrija (osim odjeljka 18, razreda 24.46, skupine 25.4, 30.1, 30.3, 30.4 i odjeljka 33) i D Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija.

- Statistička populacija

Poslovni subjekti iz Statističkoga poslovnog registra

1. Relevantnost

1.1. Korisnici podataka

Glavni korisnici podataka jesu ministarstva i tijela državne uprave, Hrvatska gospodarska komora, financijske institucije (Hrvatska narodna banka, komercijalne banke), ekonomski analitičari, mediji, istraživači i studenti, gospodarstvenici, međunarodne institucije (UNSD, MMF) i interni korisnici Državnog zavoda za statistiku (Sektor makroekonomskih statistika).

1.1.1. Potrebe korisnika

Potreba za ovim pokazateljem javila se posebice u kontekstu Europske monetarne unije. Indeks uvoznih cijena pokazatelj je poslovnog ciklusa koji mjeri mjesečne promjene cijena proizvoda koje domaća poduzeća uvoze iz drugih zemalja. Indeks uvoznih cijena izračunava se kao ukupan indeks te posebno za države koje pripadaju europodručju i posebno za države izvan europodručja. Indeks industrijskih uvoznih cijena pokazuje kretanje cijena robe koju uvoze poduzeća, a koja služi kao intermedijarni proizvod u procesu proizvodnje, kao energija, kao kapitalna dobra ili kao roba za preprodaju potrošačima u obliku trajnih i netrajnih proizvoda za široku potrošnju. Kretanje indeksa služi za prognozu kretanja ostalih cijena, posebice domaćih dobara. Indeks je važan alat Europske središnje banke i nacionalnih središnjih banaka za praćenje i analizu inflatornih kretanja.

1.1.2. Zadovoljstvo korisnika

Provedba Istraživanja o uvoznim cijenama počela je 1. siječnja 2023. Dosad nije provedeno ispitivanje zadovoljstva korisnika i nema povratnih informacija.

Posljednje istraživanje o zadovoljstvu korisnika Državnog zavoda za statistiku provedeno je potkraj 2022.

Rezultati istraživanja mogu se provjeriti na internetskim stranicama [Državnog zavoda za statistiku – Istraživanje o zadovoljstvu korisnika](#).

1.2. Potpunost

Informacije su potpune i u skladu s konceptima i definicijama temeljenima na načelima Kodeksa prakse europske statistike, koji je određen Uredbom (EZ) br. 223/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2009. o europskoj statistici.

1.2.1. Stopa potpunosti podataka

Stopa potpunosti podataka je 100%.

2. Točnost i pouzdanost

2.1. Uzoračka pogreška

Istraživanje se provodi metodom uzorka. Okvir za izbor uzorka su poslovni subjekti ili njihovi dijelovi registrirani u Statističkome poslovnom registru Državnog zavoda za statistiku. Za izbor poslovnih subjekata i proizvoda koji ulaze u izračun indeksa uvoznih cijena primijenjena je tehnika stratificiranoga nevjerojatnosnog uzorkovanja s unaprijed utvrđenom razinom praga, i to u dvije faze.

1) U prvoj se fazi biraju poslovni subjekti prema načelu reprezentativnosti.

2) U drugoj se fazi biraju uvezeni proizvodi prema načelu usporedivosti.

2.1.1. Pokazatelji uzoračke pogreške

Pokazatelj se ne izračunava.

2.2. Neuzoračka pogreška

Državni zavod za statistiku elektroničkom poštom podsjeća izvještajne jedinice na njihovu obvezu. Jedinice koje još nisu ispunile upitnik nakon primitka drugog podsjetnika nazivaju se telefonom. Postoje određene jedinice od kojih ne uspijevamo dobiti željene podatke do roka za obradu podataka. U slučaju otkrivanja pogreške ponovo se kontaktira s izvještajnim jedinicama, a netočne vrijednosti ispravljaju se ručno. U obzir se uzimaju izvještajne jedinice koje su obavijestile Državni zavod za statistiku da više ne uvoze proizvode razvrstane u promatrana područja NKD-a.

Neuzoračke pogreške mogu se pojaviti zbog mnogo razloga, primjerice zbog nepravilnosti okvira, pogrešnog razvrstavanja jedinica u uzorku, nepravilnosti u odabiru jedinica u uzorak, prikupljanja podataka s pogreškama koje proizlaze iz nerazumijevanja, pristranosti, zanemarivanja ili neiskrenosti istraživača ili izvještajne jedinice, obrade podataka s pogreškama itd.

2.2.1. Pogreška obuhvata

Sva poduzeća koja su izabrana u uzorak kao izvještajne jedinice imaju obvezu izvještavanja, ali određeni broj poduzeća se ne odaziva ni na jednu od poruka koje im je dostavio Državni zavod za statistiku. Iz metodoloških razloga neka poduzeća nisu prikladna za sudjelovanje u istraživanju (nerezidenti, poslovi oplemenjivanja itd.).

2.2.2. Stopa nadobuhvata

Stopa nadobuhvata je 2,38%.

Ciljnoj populaciji ne pripada 2,38% svih izvještajnih jedinica iz okvira uzorka.

2.2.3. Pogreška mjerenja

Izvještajne jedinice često pogrešno klasificiraju robu te količinu i vrijednost robe pri popunjavanju Intrastatova obrasca i carinskih deklaracija. Ta pogreška izravno utječe na određivanje uzorka za izvještavanje o indeksu uvoznih cijena. Osim toga, pri popunjavanju IMPR obrasca izvještajne jedinice mogu pogrešno upisati cijenu uvezenog proizvoda. Utjecaj tih pogrešaka vrlo je teško izmjeriti.

2.2.4. Pogreška neodgovora

Postoje određene izvještajne jedinice od kojih nije moguće dobiti potrebne podatke do roka za obradu podataka.

Obrada se provodi bez podataka za te izvještajne jedinice. Nedostatak cijene ne mora se pojaviti zbog neodgovora, nego zato što je izvještajna jedinica prestala uvoziti određeni proizvod (privremeno ili trajno) i u toj situaciji izvještajna jedinica odabire pod dostupnost – nije bilo uvoza proizvoda u izvještajnom mjesecu.

2.2.5. Stopa neodgovora jedinice

%

Neutežena stopa neodgovora: Područje obuhvata	Vrijednost obuhvata	Napomena	Siječanj	Veljača	Ožujak	Travanj	Svibanj	Lipanj	Srpanj	Kolovoz	Rujan	Listopad	Studeni	Prosinac	Prosječno
			23,31	20,60	20,33	20,60	20,05	20,05	20,33	19,78	19,78	19,24	20,33	18,97	20,28

2.2.6. Stopa neodgovora na određenu varijablu

%

Neutežena stopa neodgovora za određene varijable: Varijabla	Područje obuhvata	Vrijednost obuhvata	Napomena	Siječanj	Veljača	Ožujak	Travanj	Svibanj	Lipanj	Srpanj	Kolovoz	Rujan	Listopad	Studeni	Prosinac	Prosječno
				10,74	15,92	16,49	17,65	19,99	20,63	20,67	21,69	19,60	19,46	23,62	24,35	19,23

2.2.7. Pogreška obrade

Pri obradi podataka provodi se detaljna logičko-računska kontrola svih pristiglih podataka o cijenama te se provjerava njihova metodološka usklađenost (npr. postotne promjene cijene za svaki artikl u odnosu na prethodni mjesec ili evidentiranje promjena u odnosu na prethodno razdoblje).

2.2.8. Stopa imputacije

Pokazatelj se ne izračunava.

2.2.9. Pogreška izbora modela

Nije raspoloživo.

2.3. Revizija podataka

2.3.1. Politika revizije podataka

Na internetskim stranicama Državnog zavoda za statistiku na poveznici [Microsoft Word - Opcja revizijska politika DZS-a.doc \(gov.hr\)](#) korisnici statističkih podataka obaviješteni su o revizijama.

2.3.2. Praksa revizije podataka

U istraživanju se ne objavljuju privremeni podaci i zato nema revizija podataka.

2.3.3. Prosječna veličina revizije podataka

Pokazatelj se ne izračunava.

2.4. Desezoniranje

Nije raspoloživo.

3. Pravodobnost i poštovanje rokova objavljivanja

3.1. Pravodobnost

Podaci se objavljuju 45 dana od kraja izvještajnog razdoblja.

3.1.1. Pravodobnost prvih rezultata

Pokazatelj nije primjenjiv.

3.1.2. Pravodobnost konačnih rezultata

Pravodobnost konačnih rezultata je T + 45 dana.

3.2. Poštivanje rokova objavljivanja

Podaci se objavljuju na datum unaprijed najavljen u Kalendaru objavljivanja statističkih podataka te ne postoji raskorak između najavljenoga i stvarnoga datuma objave podataka.

3.2.1. Poštivanje rokova objavljivanja – dostava i objavljivanje

Vremenska određenost je 100 % (svi podaci objavljuju se u vrijeme najavljeno u Kalendaru objavljivanja statističkih podataka). Rezultati ovog istraživanja objavljeni su točno na datum najavljen u Kalendaru objavljivanja statističkih podataka 2023.

4. Pristupačnost i jasnoća

Podaci se objavljuju u [STS bazi podataka na internetskim stranicama Državnog zavoda za statistiku](#).

4.1. Priopćenja

Nije raspoloživo.

4.2. Mrežna baza podataka

STS baza podataka

4.3. Pristup mikropodacima

Državni zavod za statistiku omogućuje znanstvenicima i znanstvenim organizacijama pristup statističkim podacima za provođenje znanstvenoistraživačkih aktivnosti. Pristup podacima uređen je u skladu s odredbama [Pravilnika o uvjetima i načinu pristupa i korištenja povjerljivih statističkih podataka Državnog zavoda za statistiku za znanstvene svrhe \(NN, br. 5/23.\)](#) te s pravilima i internim procedurama kojima je svrha primjena načela statističke povjerljivosti.

Zahtjev za pristup povjerljivim statističkim podacima za znanstvene svrhe mogu podnijeti:

- istraživački subjekti – pravne osobe koje obavljaju znanstvenoistraživačku djelatnost ili znanstvenoistraživačke jedinice unutar pravne osobe koje moraju biti samostalne i neovisne u oblikovanju znanstvenih zaključaka te odvojene od područja djelovanja pravnih osoba kojima pripadaju.

Zahtjeve za pristup povjerljivim statističkim podacima za znanstvene svrhe razmatra Odbor za statističku povjerljivost Državnog zavoda za statistiku.

4.4. Dokumentacija o metodologiji

Metodološka objašnjenja objavljena su u STS bazi podataka – Robna razmjena s inozemstvom – Indeksi uvoznih cijena ([Izveštaji \(dzs.hr\)](#)). Detaljniji opis primijenjene metodologije može se pronaći u izvještajima o kvaliteti objavljenima na internetskim stranicama Državnog zavoda za statistiku.

5. Usklađenost i usporedivost

5.1. Koeficijent asimetričnosti u zrcalnim statistikama

Nije raspoloživo.

5.2. Vremenska usporedivost

Podaci su usporedivi od 2023. jer je provedba Istraživanja o uvoznim cijenama počela 1. siječnja 2023.

5.2.1. Duljina usporedivih vremenskih serija

Pokazatelj nije primjenjiv.

5.2.2. Razlozi za prekid u vremenskoj seriji

Istraživanje o uvoznim cijenama počelo je 1. siječnja 2023.

5.3. Usklađenost kratkoročnih i strukturnih statistika

Pokazatelj se ne izračunava.

5.4. Usklađenost s podacima nacionalnih računa

Pokazatelj se ne izračunava.

5.5. Usklađenost s podacima iz administrativnih izvora

Pokazatelj nije primjenjiv.

6. Trošak i opterećenje

6.1. Trošak

Državni zavod za statistiku nema sažetak troškova vezanih za izradu indeksa uvoznih cijena.

6.2. Opterećenje

Nije provedeno istraživanje o opterećenju izvještajnih jedinica i vremenu utrošenu na popunjavanje IMPR obrasca.